

Judikatura k promlčení a prekluzi

Omšenie – 10. 11. 2011

JUDr. Zdeněk Krčmář

► Motto:

Peerův zákon:

„Každé vyřešení problému mění jeho podstatu.“

Artur Bloch: Murphyho zákon

Vysvětlivky:

Např.:

R 13/2005 (Rozsudek NS z 21. 08. 2003, sp. zn. 29 Odo 162/2003) = rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 08. 2003, sp. zn. 29 Odo 162/2003, uveřejněný pod číslem 13/2005 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek.

SJ 12/2010 (Rozsudek NS z 27. 05. 2009, sp. zn. 32 Cdo 24/2008) = rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 05. 2009, sp. zn. 32 Cdo 24/2008, uveřejněný v časopise Soudní judikatura pod číslem 12/2010.

Promlčení a předmět řízení

Důvodnost námitky promlčení soud zkoumá ve vztahu k nároku uplatněnému žalobou; není významné, jak účastníci nárok kvalifikovali po právní stránce a z jakých právních důvodů byla námitka promlčení vznesena.

R 13/2005 (Rozsudek NS z 21. 08. 2003, sp. zn. 29 Odo 162/2003)

Bylo-li pravomocně rozhodnuto o procesním nástupnictví na straně žalovaného dle § 107a o. s. ř., ačkoliv tu byly podmínky pro záměnu účastníků podle § 92 odst. 2 o. s. ř., soud při posouzení důvodnosti námitky promlčení vychází ze závěru, že právo bylo uplatněno proti novému žalovanému (procesnímu nástupci) dnem zahájení řízení.

R 68/2010 (Rozsudek NS z 25. 08. 2009, sp. zn. 25 Cdo 2652/2007)

Promlčení a neúplná apelace

Při posuzování důvodnosti námitky promlčení vznesené až v odvolacím řízení se nepřihlíží k nepřípustně uplatněným novým skutečnostem a důkazům (§ 205a, § 211a o. s. ř.).

R 45/2004 (Rozsudek NS z 29. 10. 2003, sp. zn. 32 Odo 879/2002)

K promlčení práva na základě námitky vznesené až v průběhu odvolacího řízení podléhajícího režimu neúplné apelace lze přihlídnout jen tehdy, vyplývá-li závěr o promlčení práva ze skutečností, jež vyšly najevo nebo byly zjištěny před soudem prvního stupně, nebo ze zjištění učiněného na základě důkazů navržených před soudem prvního stupně.

R 101/2008 (Rozsudek NS z 27. 05. 2008, sp. zn. 32 Cdo 4291/2007)

Jestliže skutkový stav zjištěný v řízení před vznesením námitky promlčení nevylučuje možnost, že ohledně uplatněného nároku nastala některá ze skutečností, jež brání uzavřít, že jde o nárok promlčený, např. že došlo k uznání závazku, pak není důvodná námitka promlčení vznesená v době, kdy již takové skutečnosti nemohou být v řízení prověřeny vzhledem k zákonné koncentraci řízení (§ 118b o. s. ř. ve znění účinném do 30. 6. 2009) nebo k principům neúplné apelace (§ 205a, § 211a o. s. ř.).

(Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 08. 2011, sp. zn. 29 Cdo 1835/2010)

Promlčení a dobré mravy

Z odůvodnění: Dobrým mravům zásadně neodporuje, namítá-li někdo promlčení práva uplatňovaného vůči němu, neboť institut promlčení přispívající k jistotě v právních vztazích je institutem zákonným a tedy použitelným ve vztahu k jakémukoliv právu, které se podle zákona promlčuje. Uplatnění námitky promlčení by se přičilo dobrým mravům jen v těch výjimečných případech, kdy by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku na plnění v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. Tyto okolnosti by přitom musely být naplněny v natolik výjimečné intenzitě, aby byl odůvodněn tak významný zásah do principu právní jistoty, jakým je odepření práva uplatnit námitku promlčení.

R 59/2004 (Rozsudek NS z 22. 08. 2002, sp. zn. 25 Cdo 1839/2000)

Promlčení podle OZ – střety s OBCHZ

Vznikne-li ve vztazích mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti nebo ve vztazích mezi samosprávnou územní jednotkou a podnikatelem při jeho podnikatelské činnosti, týkajících se zabezpečování veřejných potřeb, bezdůvodné obohacení plněním z právního důvodu, který odpadl, řídí se promlčení práva na jeho vydání právní úpravou obchodního zákoníku.

R 26/2004 (Rozsudek NS z 18. 06. 2003, sp. zn. 35 Odo 619/2002)

Vztah z bezdůvodného obohacení získaného přijetím plnění z neplatné smlouvy o úvěru (§ 497 a násl. obch. zák.), je obchodním závazkovým vztahem; právo na vydání tohoto bezdůvodného obohacení se promlčuje ve čtyřleté promlčecí době podle ustanovení § 397 obch. zák.

R 16/2005 (Rozsudek NS z 27. 08. 2003, sp. zn. 29 Odo 813/2001)

Jestliže byla smlouva o poskytování právních služeb uzavřena mezi podnikatelem a advokátem a jestliže při vzniku tohoto závazkového vztahu bylo zřejmé s přihlédnutím ke všem okolnostem, že se týká podnikatelské činnosti klienta, řídí se promlčení práva na náhradu škody způsobené advokátem při výkonu advokacie obchodním zákoníkem.

(Rozsudek NS z 23. 8. 2011, sp. zn. 25 Cdo 520/2009)
schváleno kolegiem 9. 11. 2011

Konec běhu desetileté promlčecí doby podle § 398 obch. zák. u práva na náhradu škody se váže pouze na porušení povinnosti bez ohledu na subjektivní vědomost poškozeného o škodě a na existenci škody.

SJ 12/2010 (Rozsudek NS z 27. 05. 2009, sp. zn. 32 Cdo 24/2008)

Příhláška nevykonatelné pohledávky zajištěné zástavním právem do řízení o výkon rozhodnutí prodejem nemovitosti je ve vztahu k povinnému dlužníku ve smyslu § 402 obch. zák. právním úkonem uplatněným věřitelem v již zahájeném vykonávacím řízení za účelem uspokojení věřitelova práva (uspokojení pohledávky).

R 113/2009 (Usnesení NS z 26. 02. 2009, sp. zn. 29 Cdo 46/2009)

Lhůta k podání odpůrčí žaloby dle § 42a OZ

U právních úkonů, na jejichž základě práva vznikají vkladem do katastru nemovitostí, lze ve smyslu ustanovení § 42a odst. 2 obč. zák. považovat za dlužníkem učiněný právní úkon, popř. za právní úkon, k němuž došlo mezi dlužníkem a osobami jemu blízkými, jen takový právní úkon, na jehož základě bylo vloženo právo do katastru nemovitostí. Tříleté lhůty pro uplatnění práva odporovat právním úkonům dlužníka proto v těchto případech počínají běžet dnem následujícím po dni, ke kterému vznikly účinky vkladu práva do katastru nemovitostí.

R 41/2001 (Rozsudek NS z 18. 7. 2000, sp. zn. 31 Cdo 619/2000)

Vydržecí doba

Podá-li vlastník žalobu o vyklizení nemovitosti proti oprávněnému držiteli, dochází dnem zahájení řízení ke stavení běhu vydržecí doby; okolnost, kdy byla žaloba doručena oprávněnému držiteli, tu není rozhodná.

R 18/2001 (Rozsudek NS z 30. 11. 1999, sp. zn. 22 Cdo 296/98)

Podá-li vlastník žalobu o vyklizení nemovitosti proti oprávněnému držiteli, dochází dnem zahájení řízení ke stavení běhu vydržecí doby; okolnost, kdy byla žaloba doručena oprávněnému držiteli, tu není rozhodná. Pravomocné zamítnutí vindikační žaloby (respektive pravomocné zamítnutí žaloby na určení neplatnosti kupní smlouvy) má v takovém případě stejný důsledek, jako kdyby ke stavení běhu vydržecí doby vůbec nedošlo.

(Rozsudek NS z 26. 09. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3298/2011)

Promlčení a neoprávněná stavba

Právo na ochranu proti neoprávněné stavbě se nepromlčuje.

Při rozhodování o odstranění neoprávněné stavby soud přihlíží zejména k povaze a rozsahu hospodářské ztráty, která by odstraněním stavby vznikla, k tomu, zda vlastník stavby a jeho rodina ve stavbě bydlí či nikoliv, jaký je rozsah zastavěného pozemku, jakož i k tomu, zda vlastník stavby věděl, že staví na cizím pozemku. Soud musí porovnat hospodářskou a jinou ztrátu, která by odstraněním stavby vznikla, se zájmem na dalším využití stavby. Je třeba přihlídnout i k důvodům, pro které vlastník pozemku řádně nezakročil proti neoprávněné stavbě v době její realizace, a pokud vlastník pozemku o neoprávněné stavbě věděl, též k době, která od zřízení stavby uplynula.

R 23/2003 (Rozsudek NS ze 17. 4. 2002, sp. zn. 22 Cdo 432/2002)

Promlčení a zástavní právo

Zástavní dlužník se může úspěšně domáhat ve smyslu ustanovení § 80 písm. c) o. s. ř. určení, že tu zástavní právo není, dovolal-li se důvodně promlčení zástavního práva a je-li na takovém určení naléhavý právní zájem.

SJ 108/2011 (Rozsudek NS z 21. 12. 2010, sp. zn. 21 Cdo 2185/2009)

Uzná-li osobní dlužník vůči svému věřiteli co do důvodu a výše již promlčenou zajištěnou pohledávku, nemá to bez dalšího za následek uznání promlčeného zástavního práva, které pohledávku zajišťuje.

R 142/2011 (Rozsudek NS z 31. 5. 2011, sp. zn. 29 Cdo 1053/2009)

Promlčení a společné jmění manželů

Právo na zúžení společného jmění podle § 148 odst. 2 obč. zák. se nepromlčuje.

R 18/2009 (Rozsudek NS z 5. 2. 2008, sp. zn. 22 Cdo 3515/2006)

Splatnost ponechaná na vůli věřitele

Jelikož občanský zákoník neupravuje otázku ujednání o splatnosti dluhu ponechané na vůli věřitele, platí v občanskoprávních vztazích, že věřitel může dlužníka požádat o jeho splnění kdykoliv; z toho pak plyne ten důsledek, že za den rozhodný pro počátek běhu promlčecí doby je třeba považovat den, který následuje po vzniku dluhu.

R 104/2011 (Rozsudek NS z 28. 1. 2011, sp. zn. 33 Cdo 2634/2008)

Splatnost ponechaná na vůli dlužníka

Soud při rozhodování o určení doby plnění ponechané na vůli dlužníka si musí zjednat jasno o tom, že tu určitý dluh byl a jeho doba plnění byla ponechána na vůli dlužníka; nemusí však zjišťovat, zda závazek trvá a v jakém rozsahu.

R 10/2011 (Usnesení KS v Hradci Králové ze 7. 10. 2009, sp. zn. 17 Co 328/2009)

Promlčení a příslušenství pohledávky

Uzná-li dlužník promlčený závazek co do jistiny, nemá to za následek uznání již promlčeného (jako celek) příslušenství, tvořeného úroky z prodlení.

Uznání promlčeného závazku dlužníkem (§ 323 obch. zák.) není jednáním směřujícím ke zmenšení dlužníkovy majetku (§ 4a odst. 1 písm. a/ zákona č. 328/1991 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2007). Takovým uznáním dlužník rovněž na sebe nepřejímá svému majetku nepřiměřené závazky (§ 15 odst. 1 písm. d/ uvedeného zákona).

R 86/2009 (Rozsudek NS z 18. 12. 2008, sp. zn. 29 Odo 1663/2006)

Jestliže se podle § 408 obch. zák. promlčela pohledávka (jistina) přisouzená oprávněnému pravomocným platebním rozkazem, pak se jako příslušenství této pohledávky (§ 121 odst. 3 obč. zák.) promlčel i nárok na náhradu nákladů řízení přiznaný oprávněnému tímto exekučním titulem.

R 146/2011 (Usnesení NS z 15. 6. 2011, sp. zn. 31 Cdo 488/2009)

Promlčení a úroky z prodlení

Byl-li nárok na finanční náhradu podle § 13 zákona č. 87/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, uplatněn u soudu, nastalo ve vztahu k němu prodlení ze strany státního orgánu uplynutím zákonné lhůty běžící ode dne doručení žádosti orgánu. Účinky již jednou nastalého prodlení nemohly zaniknout v důsledku změny zákona.

Právo na úroky z prodlení se promlčuje jako celek.

R 96/2010 (Rozsudek NS z 10. 3. 2010, sp. zn. 31 Cdo 4291/2009)

Promlčení a předkupní právo

Tříletá promlčecí doba k uplatnění práva podílového spoluvlastníka, jehož předkupní právo bylo porušeno, domáhat se na nabyvateli, aby mu spoluvlastnický podíl na nemovitosti nabídl ke koupi, začíná běžet dnem následujícím po dni, ke kterému vznikly účinky vkladu práva do katastru nemovitostí na základě kupní smlouvy, již bylo předkupní právo porušeno.

R 71/2011 (Rozsudek NS z 25. 11. 2010, sp. zn. 33 Cdo 3371/2008)

Promlčení a náhrada škody způsobená advokátem

Objektivní promlčecí doba k uplatnění nároku na náhradu částek vyplacených třetí osobě podle rozhodnutí soudu v řízení, v němž v důsledku pochybení advokáta při výkonu advokacie bylo žalobě proti jeho klientovi vyhověno, počíná běžet dnem, kdy byly přisouzené částky zaplaceny.

R 38/2008 (Rozsudek NS z 23. 8. 2007, sp. zn. 25 Cdo 2507/2005)

Promlčení a náhrada škody

Podle právní úpravy účinné do 30. 4. 2004 počíná České kanceláři pojistitelů běžet promlčecí doba tzv. postěžního práva vůči škůdci ode dne, kdy zaplatila z garančního fondu částku pojišťovně, která poškozenému poskytla pojistné plnění ze smlouvy o havarijním pojištění.

SJ 15/2010 (Rozsudek NS z 27. 05. 2009, sp. zn. 25 Cdo 1468/2007)

Promlčení a náhrada škody způsobené trestním stíháním

Subjektivní promlčecí doba u nároku na náhradu škody způsobené trestním stíháním, které neskončilo odsuzujícím trestním rozhodnutím, počíná běžet od okamžiku, kdy obžalovanému (obviněnému) bylo oznámeno rozhodnutí, jímž byl zproštěn obžaloby, nebo jímž bylo trestní stíhání zastaveno; dozvěděl-li se však o vzniku škody později, počíná běžet subjektivní promlčecí doba okamžikem, kdy se o vzniku škody skutečně dozvěděl, a vázanost jejího počátku na doručení zrušovacího rozhodnutí (§ 32 odst. 1 věty druhé zákona č. 82/1998 Sb. ve znění pozdějších předpisů) se neuplatní.

R 20/2011 (Rozsudek NS z 29. 4. 2010, sp. zn. 25 Cdo 1029/2008)

Promlčení a náhrada škody na zdraví

Z hlediska ustanovení § 106 odst. 1 obč. zák. není rozhodující, kdy se poškozený dozví o tom, jaká konkrétní chyba lékaře při lékařském zákroku zapříčinila vznik škody; stačí vědomost poškozeného, že zákrok ošetřujícího lékaře byl příčinou poškození jeho zdraví.

SJ 91/2010 (Rozsudek NS z dne 29. 09. 2009, sp. zn. 25 Cdo 2891/2007)

Při úvaze o tom, kdy se poškozený doví o škodě spočívající ve ztížení společenského uplatnění, je třeba zaměřit pozornost nikoli abstraktně na ustálení zdravotního stavu obecně jako takového, nýbrž na to, kdy se zdravotní stav poškozeného ustálil natolik, aby bylo možné poprvé konkrétně hodnotit ztížení společenského uplatnění vyjádřené jednotlivými položkami přílohy č. 2 k vyhlášce č. 440/2001 Sb., a kdy tedy bylo lze na základě skutkových okolností, které měl poškozený k dispozici, objektivně provést jeho ohodnocení.

Na ustálení zdravotního stavu poškozeného nelze usuzovat zpětně z poznatků o vývoji zdravotního stavu získaných po skončení léčby v dalším období na základě zhoršení, které nebylo původně předpokládáno.

R 153/2011 (Rozsudek NS ze 7. 7. 2011, sp. zn. 21 Cdo 752/2010)

Promlčení a bezdůvodné obohacení

Důsledkem absolutně neplatné kupní smlouvy je vznik synallagmatického závazku ve smyslu ustanovení § 457 obč. zák. Ustanovení § 107 odst. 3 obč. zák. dopadá na všechny případy, kde synallagmatický vztah vznikl ze zákona.

R 32/2011 (Rozsudek NS ze 14. 7. 2010, sp. zn. 31 Cdo 2250/2009)

Promlčení práva odpovídajícího věcnému břemeni

Je-li právo odpovídající věcnému břemeni promlčeno, může se povinný z věcného břemene žalobou úspěšně domoci toho, aby se oprávněný výkonu takového práva zdržel.

R 60/2008 (Rozsudek NS z 30. 11. 2006, sp. zn. 22 Cdo 431/2006)

Promlčení nemajetkové újmy

Před aplikací § 31a odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. (ve znění pozdějších předpisů), o přiměřeném zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nesprávným úředním postupem a vzniklou přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 160/2006 Sb. (tj. před 27. 4. 2006), je třeba i bez vznesení námítky promlčení vyřešit jako otázku predběžnou, zda nárok na náhradu této újmy nebyl promlčen.

R 111/2009 (Rozsudek NS ze 17. 02. 2009, sp. zn. 25 Cdo 198/2007)

Právo na náhradu nemajetkové újmy ve smyslu § 31a odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. přísluší i tomu, kdo byl jako obviněný (obžalovaný) vzat do vazby, ačkoliv trestní stíhání proti němu vedené nebylo skončeno pravomocným odsuzujícím rozhodnutím trestního soudu. Subjektivní promlčecí doba v takovém případě počíná běžet od okamžiku, kdy obžalovanému (obviněnému) bylo oznámeno rozhodnutí, jímž byl zproštěn obžaloby nebo jímž bylo trestní stíhání zastaveno.

SJ 147/2011 (Rozsudek NS z 21. 04. 2011, sp. zn. 30 Cdo 2371/2009)

Uznání postoupené pohledávky

Nedostatek notifikace, popř. průkazu postoupení pohledávky nebrání dlužníkovi, aby postupníkovi - s účinky zániku závazku - plnění poskytl, neboť plní věřiteli. Z téhož důvodu může - přes nedostatek notifikace, popř. průkazu postoupení - vůči postupníkovi svůj závazek též uznat ve smyslu ustanovení § 323 odst. 1 obč. zák.

(Rozsudek NS z 27. 09. 2011, sp. zn. 23 Cdo 3019/2009)

Promlčení a smluvní pokuta

U práva na zaplacení smluvní pokuty, sjednané procentní sazbou ze stanovené částky za každý den prodlení, počíná promlčecí doba v obchodních závazkových vztazích běžet vždy

dnem, za který věřiteli vzniklo právo na smluvní pokutu (§ 393 odst. 1, § 387 odst. 1, § 397 obch. zák.).

R 36/2003 (Rozsudek NS z 29. 10. 2002, sp. zn. 29 Odo 847/2001)

Promlčení pohledávek z vkladů

Systém pojištění pohledávek z vkladů, upravený v ustanoveních § 41a a násl. zákona o bankách, se vztahuje na veškeré pohledávky z vkladů u tuzemských bank, bez ohledu na to, zda jde o vklady v tuzemsku či vklady u zahraničních poboček tuzemských bank.

Právo Fondu pojištění vkladů na zaplacení příspěvku podle ustanovení § 41c zákona o bankách se promlčuje; promlčecí doba činí tři roky.

(Rozsudek NS z 18. 08. 2011, sp. zn. 29 Cdo 815/2009)

Promlčení práva na vydání bezdůvodného obohacení vzniklého vyplacením náhrady za pojištěné vklady bez právního důvodu, se řídí obchodním zákoníkem, je-li pojištěným vkladem pohledávka ze smlouvy o běžném účtu.

SJ 63/2010 (Usnesení NS z 24. 07. 2009, sp. zn. 23 Cdo 3928/2007)

Promlčení a exekuce

Exekuční soud je při posouzení otázky, zda došlo k promlčení práva přiznaného exekučním titulem, vázán posouzením právního vztahu mezi účastníky nalézacím soudem.

(Usnesení NS z 19. 10. 2011, sp. zn. 20 Cdo 2431/2010)

Vznikne-li činností exekutora při výkonu veřejné moci přenesené na něj zákonem jinému škoda, jejíž náhradu poškozený uplatní vůči exekutorovi podle § 32 zákona č. 120/2001 Sb., je vzhledem k chybějící úpravě promlčení v zákoně č. 120/2001 Sb. takto vzniklý závazkový vztah vždy vztahem občanskoprávním bez ohledu na povahu účastníků závazkového vztahu vzniklého z titulu náhrady škody, a promlčení práva na náhradu škody se proto řídí ustanovením § 106 obč. zák.

(Rozsudek KS v Ostravě z 6. 5. 2011, sp. zn. 75 Co 19/2011)

schváleno kolegiem 12. 10. 2011

Promlčení a konkurs

Proti návrhu na prohlášení konkursu se dlužník může ubránit i prostřednictvím v konkursním řízení důvodně uplatněné námitky, že pohledávka, kterou navrhuje věřitel dokládá svou věcnou legitimaci, je promlčena.

K námitce promlčení uplatněné dlužníkem až v průběhu řízení o jeho odvolání proti usnesení o prohlášení konkursu odvolací soud nepřihlíží; je však povinen zabývat se tvrzením

dlužníka, že takovou námitku ještě před prohlášením konkursu uplatnil v soudním nebo jiném řízení, v němž věřitel proti němu tuto pohledávku uplatňoval.

R 27/2005 (Usnesení NS z 30. 11. 2004, sp. zn. 29 Odo 132/2004)

Příhláška veřejnoprávní pohledávky do konkursu vedeného podle zákona č. 328/1991 Sb. staví ve smyslu § 20 odst. 8 uvedeného zákona běh promlčecích a prekluzivních lhůt.

SJ 163/2011 (Usnesení NS z 28. 04. 2011, sp. zn. 29 Cdo 1063/2011)

Podáním žaloby proti úpadci (po prohlášení konkursu vedeného na jeho majetek) se staví běh promlčecí doby žalobou uplatněné pohledávky.

SJ 57/2011 (Rozsudek NS z 21. 07. 2010, sp. zn. 29 Cdo 3485/2009)

Po dobu, po kterou bylo možné navrátit plnění (nájemné), které (bývalý) správce konkursní podstaty úpadce vyplatil z majetku konkursní podstaty úpadce na základě neplatného právního úkonu (nájemní smlouvy), do konkursní podstaty tím, že bude vymoženo od osoby, jež se přijetím plnění bezdůvodně obohatila na úkor konkursní podstaty, nevznikala (v rozsahu tohoto plnění) konkursní podstatě ani škoda, za kterou by (bývalý) správce konkursní podstaty mohl nést osobní majetkovou odpovědnost. Vznik škody na majetku konkursní podstaty lze v důsledku takového jednání jejího (bývalého) správce konkursní podstaty dovést až po zjištění, že bezdůvodné obohacení se vůči osobě, jež měla z takového konání (bývalého) správce konkursní podstaty majetkový prospěch, stalo fakticky (např. proto, že jde o osobu nemajetnou) nebo právně (např. v důsledku promlčení) nevymahatelným.

SJ 164/2011 (Rozsudek NS z 28. 04. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3933/2008)

Právo správce konkursní podstaty sepsat určitý majetek do konkursní podstaty se nepromlčuje.

Právo správce konkursní podstaty uplatnit neúčinnost právního úkonu ve smyslu § 14 odst. 1 písm. a) zákona č. 328/1991 Sb. ve znění účinném do 31. 12. 2007 se promlčuje.

R 110/2008 (Rozsudek NS z 18. 6. 2008, sp. zn. 29 Odo 963/2006)

Byl-li konkurs zrušen po splnění rozvrhového usnesení (§ 44 odst. 1 písm. b) ZKV), řídí se promlčení v konkursu zjištěné pohledávky z obchodního závazkového vztahu ustanovením § 405 obch. zák.

SJ 41/2007 (Usnesení NS z 29. 11. 2006, sp. zn. 29 Odo 1453/2005)

Promlčení a insolvenční zákon

I. Rozhodnutí vydané podle § 414 odst. 1 insolvenčního zákona, jímž insolvenční soud osvobodí dlužníka od placení pohledávek v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny, nezbavuje

povinnosti k úhradě těchto pohledávek dlužníkovým věřitelům ani ručitele, ani jiné osoby, které měly vůči dlužníku pro tyto pohledávky právo postihu.

II. Pohledávka, na kterou se vztahuje rozhodnutí o osvobození dlužníka od placení, vydané podle § 414 odst. 1 insolvenčního zákona, v neuhrazeném rozsahu nezaniká, v soudním či jiném řízení ji však již nelze věřiteli přiznat; ve vykonávacím řízení má taková pohledávka stejný režim, jako **promlčená pohledávka**.

R 63/2011 (Rozsudek NS z 25. 11. 2010, sp. zn. 29 Cdo 3509/2010)

Promlčení a směnka

Promlčením směnečný nárok nezaniká.

R 101/2009 (Rozsudek NS z 26. 11. 2008, sp. zn. 29 Cdo 2988/2007)

Promlčení nebo zánik práv ze zajišťovací směnky nemá podle čl. I. § 89 zákona č. 191/1950 Sb., ve znění pozdějších předpisů, bez dalšího za následek vznik nároku na vydání směnečného obohacení.

SJ 135/2011 (Rozsudek NS z 27. 04. 2011, sp. zn. 29 Cdo 1567/2009)

Námitka promlčení směnkou zajištěné pohledávky nemá sama o sobě vliv na povinnost zaplatit směnku.

SJ 169/2010 (Rozsudek NS z 31. 03. 2010, sp. zn. 29 Cdo 1181/2009)

Z ustanovení čl. I. § 73 zákona směnečného a šekového vyplývá, že prvním dnem lhůty pro promlčení směnečných nároků je den následující po splatnosti směnky. Protože směnečný zákon neobsahuje zvláštní úpravu určení konce promlčecí lhůty, je nutno použít ustanovení § 122 odst. 2 obč. zák. Dnem, na který připadá událost, od které počíná běžet lhůta určená podle let, je den splatnosti směnky. Tento den se podle ustanovení § 73 zákona směnečného a šekového do promlčecí lhůty nezapočítává. V souladu s ustanovením § 122 odst. 2 obč. zák. pak konec lhůty připadá na den, který se číslem shoduje se dnem, na který připadá událost, od níž lhůta počíná.

R 19/2007 (Rozsudek NS z 01. 03. 2006, sp. zn. 29 Odo 827/2004)

Věřitel směnkou zajištěné pohledávky je oprávněn uplatnit zajištěnou pohledávku i nárok ze zajišťovací směnky v jakémkoliv pořadí, případně i souběžně; ustanovení § 334 obch. zák. na tzv. zajišťovací směnky nedopadá.

Po dobu směnečného řízení se nestaví běh promlčecí doby k uplatnění práva, které je směnkou zajištěno.

R 59/2004 (Rozsudek NS z 22. 08. 2002, sp. zn. 25 Cdo 1839/2000)

Právo ze směnky přiznané pravomocným rozhodnutím soudu se promlčí v desetileté promlčecí lhůtě podle § 110 odst. 1 obč. zák., a to i v případě, že směnka zajišťovala obchodněprávní vztah.

R 103/2011 (Usnesení NS z 2. 12. 2010, sp. zn. 20 Cdo 436/2009)

Nárok plnivšího směnečného rukojmího proti výstavci směnky vlastní (jako osobě, za kterou převzal směnečné rukojemství) se promlčí ve třech letech ode dne splatnosti směnky, a to bez ohledu na to, kdy směnečný rukojmí na směnku plnil.

SJ 23/2010 (Rozsudek NS z 18. 08. 2009, sp. zn. 29 Cdo 1004/2008)

Skutečnost, že majitel blankosměnku vyplnil v rozporu s vyplňovacím právem údajem pozdějšího data splatnosti, bez dalšího neznámá, že by neměl vůči dlužníku, který vadné vyplnění namítne, právo na zaplacení směnky. V této souvislosti je nezbytné posoudit, zda jde o „podvyplnění“ blankosměnky v údajích data splatnosti nebo zda majitel blankosměnky nezmařil dlužníku případnou námitku promlčení.

R 84/2010 (Rozsudek NS z 19. 08. 2009, sp. zn. 29 Cdo 5260/2007)

Promlčení a leasing

Jestliže strany projeví v leasingové smlouvě ve smyslu ustanovení § 351 odst. 1 obč. zák. vůli, aby v případě odstoupení od smlouvy právo na zaplacení leasingových splátek splatných do dne odstoupení od smlouvy trvalo i po ukončení smlouvy, řídí se běh promlčecí doby práva na zaplacení těchto splátek ustanovením § 392 odst. 1 a 2 obč. zák.

R 75/2011 (Rozsudek NS z 29. 10. 2010, sp. zn. 23 Cdo 2155/2007)

Promlčení práva na televizní poplatek

Pro určení počátku běhu promlčecí doby k uplatnění práva na televizní poplatek a přírůžku není významné, že provozovatel poskytl poplatníkovi přiměřenou dodatečnou lhůtu k zaplacení ve smyslu ustanovení § 7 a § 8 odst. 2 zákona č. 252/1994 Sb. ve znění účinném do 12. 9. 2005.

SJ 90/2010 (Rozsudek NS z 30. 10. 2009, sp. zn. 33 Cdo 1289/2007)

Promlčecí doba u nároku na přepravné

Na nároky ze smlouvy o přepravě věci, uzavřené podle § 610 a násl. obč. zák., se v případě, že místo převzetí zásilky a předpokládané místo jejího dodání, jak jsou uvedena ve smlouvě, leží ve dvou různých státech, z nichž jeden je smluvním státem Úmluvy o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (CMR), uveřejněné pod č. 11/1975 Sb., vztahuje tato Úmluva. Promlčecí doba u nároku na přepravné činí v takovém případě 1 rok (čl. 32 odst. 1 Úmluvy)

R 96/2003 (Rozsudek NS z 27. 06. 2002, sp. zn. 29 Odo 767/2001)

Kontroverzní judikatura Nejvyššího soudu

Ujednání o tom, že objednatel je povinen zaplatit smluvní cenu na účet zhotovitele do 14 dnů po vystavení daňového dokladu, je případem smluvního ujednání o splatnosti ponechané na vůli věřitele a promlčecí doba běží ve smyslu § 392 odst. 1 obch. zák. ode dne takto objednatel stanovené splatnosti.

(Rozsudek NS z 8. 12. 2010, sp. zn. 31 Cdo 5241/2007) – nepřijato v kolegiu k publikaci

Subjektivní promlčecí doba u nároku na náhradu škody způsobené trestním stíháním, které neskončilo odsuzujícím trestním rozhodnutím, počíná běžet od okamžiku, kdy obžalovanému (obviněnému) bylo oznámeno rozhodnutí, jímž byl zproštěn obžaloby, nebo jímž bylo trestní stíhání zastaveno.

(Rozsudek NS z 28. 1. 2010, sp. zn. 25 Cdo 4705/2007)

nepřijato v kolegiu k publikaci

Subjektivní promlčecí doba k uplatnění nároku na náhradu škody spočívající ve ztrátě vlastnického práva k nemovitosti ve veřejné dražbě provedené exekutorem začíná běžet od okamžiku, kdy se dosavadní vlastník dozvěděl, že vydražitel doplatil v určené lhůtě nejvyšší podání.

(Rozsudek NS z 29. 7. 2010, sp. zn. 25 Cdo 2508/2009)

-nepřijato v kolegiu k publikaci

Podání návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí má za následek stavení běhu promlčecí doby (§ 112 věta druhá obč. zák.) i tehdy, byl-li navržen výkon rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva na nemovitostech.

(Usnesení NS z 27. 5. 2010, sp. zn. 20 Cdo 2270/2008)

-nepřijato v kolegiu k publikaci

Odpadne-li právní důvod plnění v souvislosti se zrušením obou rozhodnutí nižších instancí dovolacím soudem, dochází ke vzniku bezdůvodného obohacení již právní mocí tohoto zrušujícího rozsudku a od tohoto okamžiku plyne též tříletá objektivní promlčecí doba.

(Rozsudek NS z 8. 9. 2010, sp. zn. 28 Cdo 2242/2010)

-nepřijato v kolegiu k publikaci
